

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri popoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslane ter novice isti prostor K 2. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravištvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna.

K poglavju o plačah.

Dne 11. t. m. so imeli državni nameščenci v Celju svoje zborovanje, na katerem so zahtevali, da se jim prejemki vsled druginje zvišajo na podlagi oficirskih plačilnih stopinj. Zahtevali so nadalje, da se ukine naredba, ki določa, da se vsem državnim uslužbenecem, ki so zaradi bolezni več kakor 6 mesecev na dopustu, odtegnijo vse druginjske doklade. V nadomestilo socialnega zavarovanja (bolniškega in nezgodnega) naj se državnim nameščencem zagotovi brezplačno bolniško oskrbo v bolnicah.

Spomenica, ki so jo državni nameščenci ob priliki svojega zborovanja sestavili, je iz več ozirov zelo zanimiva. Iz nje posnemamo najprej te-le zanimive podatke:

Plače državnih nameščencev.

Draginjska doklada se je državnim uslužbenecem s prejemki do letnih 3399 K s prevedbo temeljnih plač v dinarske od septembra 1920, ko se je izdala prva uredba glede draginjskih dokladov, znižala dnevno za 2 kroni in odpravila se je tudi aktivitetna doklada. Pisarniško pomočniško osebje še do danes ni deležno prevedbe na dinarsko plačo in tudi ne 10% povišanja doklade, tako da ima še danes draginjsko doklado 56 K in dnevnicu po 2 K 85 v. Spomenica konstatira, da so cenne življenjske potrebščine od oktobra 1920 do danes zvišale za povprečno 87% (v nekaterih stvareh celo za 100-200%), tako da danes državni nameščenci zahtevajo 75% povišanje plač. Izračunljeno je po sedanjih cenah najizobilnejših življenjskih potrebščinah, da porabi danes družina državnega uradnika s 3 otroki na mesec 5700 K, dočim plača uradnika v IX. činovnem razredu znaša okrog 4340 K mesečno. Državni uradniki, tako pravi spomenica, so danes domalega vsi zadolženi, ker ne morejo izhajati! Tudi niso zavarovani za slučaj bolezni, niti zoper nezzode.

Oficirske plače.

Neoženjeni podporučnik dobiva 5051 K mesečne plače. (Vladni svetnik v 6. čin. razredu dobiva 4500 K.) Oficir-samec v 6. čin. razr. dobiva 7631 K mesečne plače. Poleg tega dobivajo oficirji in podoficirji živila iz vojaških skladišč po nižnjim cenam in sicer: moko 1 kg 15 K, mast po 46 K, sladkor po 28 K. Za službena potovanja dobe oficirji na dan dnevnicu od 200-320 K, podoficirji 100 K. (Državni uradnik do 8. čin. razr. dobi dnevnicu 80 K.) Ob priliki selitve dobe oficirji 20 K za vsak kilometer (drž. ur. 10 K). »Ako zbolil

oficir, dobi za časa bolniškega dopusta krasne poboliške. Nek višji častnik je dobil 16.000 K, nek drugi zopet 4000 K, in sicer iz fonda, v katerem se je pravi spomenica, votalo lepe milijone! Imajo tudi polovično vožnjo po železnica.

Delavske plače.

Ker spomenica namigava med drugim na delavske plače, ki danes baje znašajo od 4160-6240 K na mesec (!!), s čemur se javnosti hoče usiliti napačne sodbe o delavskih plačah, moramo povedati odkrito besedo. Delavske plače so danes mizerne bolj kot vse druge! Povprečni delavec zasluži danes samo od 1500 do največ 2500 K na mesec. Najboljše kvalificirani delavci le redkokdaj zaslužio 4000 K na mesec z osemurnim delom! In da si pa sicer kak delavec — in to more biti pa ponavadi le kvalificiranec — zasluži 4000 K mesečno, mora pa delati na vse pretege nadurno in akordno delo po več ur na dan in še celo ob nedeljah. Za kaj takega pa večina delavstva nima niti prilike! Imamo pa delavce, in teh je celo zelo mnogo, ki ne zaslužio niti po 1000 K na mesec! In kje ima delavec vse razne ugodnosti draginjskih družinskih dokladov itd.?! Mi nikakor ne oporekamo zgoraj omenjenim zahtevam državnega

uradništva in odločno zavračamo trditve v spomenici, če se naj ta nanaša na našo stranko, češ da so celo stranke ki pravijo, kako dobro se državnim uradnikom godi! Ne maramo pa tudi ne, da bi pri svojih zahtevah delali neupravičene apelacije na delavske plače, češ kako so celo te — visoke, kar seveda ne odgovarja resnici in bi delavci bili danes gotovo prav zelo zadovoljni, če bi na lahek način z navadnim osemurnim šibovnim delom kratkoma imeli 4000 K ali pa še več plače na mesec!

Konečno pa moramo odkrito konstatirati tudi to, da moralno ni upravičeno, da se uradništvo, kakor ima povečini navado delati, sklicuje na previsoke (?) delavske plače in se užaljeno znaša nad temi (že tako slabimi delavskimi) plačami, mesto da bi se z organizirano močjo, kakor vse zavedno delavstvo, borilo zoper družabni sistem, ki tlači tako rjache manualnega kakor tudi duševnega delavstva na najnižjo življenjsko mero in nie same v popolno krušno odvisnost. Tu si je treba pač biti enkrat na iasnem, da je duševno delavstvo prav tako proletariat, kot manualno delavstvo, le še morda s to razliko, da je še tembolj kot manualno delavstvo izpostavljeno duševnemu posilstvu raznih kapitalističnih klik!

Kaj to pomeni?

V parlamentarnih državah je običaji, da vlada predlaga svoje zakonske načrte v presojo interesentkim organizacijam. To se godi deloma tudi pri nas, toda Strokovna komisija za Slovenijo ne dobiva takih načrtov od vlade, dasi je formalno priznana zastopnica delavskih organizacij. Znano nam je, da tu store druge pokrajinske uprave svojo dolžnost in tudi vlada v Belgradu, dočim se pri nas v Sloveniji na to moralno dolžnost popolnoma pozablja. V zadnjem času se je vršilo v državi več enket in po enke-

taš so izšle odredbe in naredbe, ne da bi naša Strokovna komisija imela priliko podati svoje mnenje o predlogih, ki jih namerava vlada uveljaviti.

Tako preziranje je neumestno. Ali tiči krivda v Belgradu ali v Ljubljani nam sicer ni znano, ugotavljam pa, da smo kot najmočnejše legalno zastopstvo delavstva opravičeni zahtevati enako upoštevanje, kakor se to godi z raznimi gregijii, zadrugami in zbornicami ter celo s posamezniki, ki inajno gospodarski ali politični vpliv.

Davčni vijak.

Zadnje čase dobivamo razne pri-tožbe glede odmere osebne dohodnine od uslužbenec raznih sred. Za primer navajamo spodaj tabelo zaslužkev od 20 do 64 tisoč na leto in pregled osebne dohodnine, ki pripada tem zaslužkom. Pri dohodkih od 20 do 32 tisoč se jemlje za podlagu zaračunavanja osebne dohodnine in doklad 50% letnih prejemkov, pri 30 do 45 tisoč 60%, pri 45 do 60 tisoč 70% in nad 64 tisoč 80%. Ka-

ko se zaračunava osebna dohodnina, nam pričajo tudi predpisi dohodnine pivovarniškega delavstvu, kjer dobivajo moški po 2 l. ženska pa 1 l piva na dan. Pivo se zaračunava po 8 K liter, tako da dobe moški na leto 53.293 l piva, ženske pa 6936 l, skupaj 60.229 l piva. V zaslužek se temu delavstvu zaračuna potemtakem 481.832 K in obdavči z osebno dohodnino, dasi je že obdavčen pri kuhi liter z 1.60 K do 1.80 K. Vrh-

tega delavstvo piva, ki ga dobi, ne sme jemati domov ali ga prodati, tako da nima faktično nobenega pravega haska pri niem. Znesek za to pivo znaša pri delavcu nad 5000 In se všteva v dohodek pri davčni oblasti. Dogajajo se pa v predpisih osebne dohodnine tudi druge napake. Pri nekaterih plačilnih nalogih se navaja celoten znesek kot podla-

ga za odmero dohodnine, dasi bi se moralo jemati le 50% prejemkov, tako, da delavci z isto plačo plačajo nekateri nekaj nad 400 K, drugi pa do 1200 K. Po našem mnenju debutatno pivo in podobni dohodki, ki dejansko ne vplivajo na prejemke, ne spadajo med one prejemke, ki so podvrženi osebni dohodnini.

Davčna podlaga.

Davki v celotnih zneskih.

Od celotnega zaslužka po	Je davku zavezan samo tale znesek	Dohodnina	Drž. pribitek k dohodnini	Plačarina	Enotni drž. pribitek k plačarini	? doklada	Invalidski davki	Vsota
K 20000*	50% 10000	269.10	67.27	—	—	—	48.—	394.37
" 22000	50% 11000	313.95	94.18	—	—	—	96.—	504.13
" 24000	50% 12000	355.35	108.60	—	—	—	96.—	557.95
" 26000	50% 13000	400.20	120.06	—	—	—	96.—	616.26
" 28000	50% 14000	445.05	133.51	—	—	—	96.—	674.56
" 30000	50% 15000	492.20	148.27	—	—	—	96.—	740.47
" 32000	60% 19000	739.45	258.81	—	—	—	148.—	1146.26
" 34000	60% 20400	811.90	324.76	—	—	—	148.—	1284.66
" 36000	60% 21600	811.90	324.76	—	—	—	148.—	1284.66
" 38000	60% 22800	911.95	364.78	—	—	—	248.—	1524.73
" 42000	60% 25200	1018.90	407.58	—	—	—	248.—	1674.46
" 45000	70% 31500	1344.35	604.96	1% 315.—	—	—	48.—	2312.31
" 48000	70% 33600	1467.05	728.82	1% 336.—	—	—	48.—	2569.57
" 50000	70% 35000	1569.75	784.87	1% 350.—	—	—	48.—	2752.62
" 55000	70% 38500	1785.15	897.57	1% 385.—	—	—	48.—	3121.72
" 60000	70% 42000	1960.75	1078.41	2% 840.—	1% 588.—	65% 546.—	248.—	5261.16
" 64000	80% 51200	2421.90	1453.14	3% 1536.—	70% 1072.20	998.—	348.—	7832.64

* Davček se zaračuna le od popustja po 80 do 80%, to je od K 10.000 do K 51.200 ne pa kakor se dogaja davkarjih od K 20.000 do K 64.000.

Politične vesti.

+ Zbor demokratske stranke v Ljubljani. V nedeljo je zborovala v Ljubljani Demokratska stranka v Sloveniji. Demokrati sami poročajo, da je bilo okolo 400 udeležencev. Zboru je predsedoval minister g. Kukovec, ki je predsednik stranke. Poročila sta podala politično minister Kukovec, o organizaciji in reorganizaciji stranke pa dr. Zerjav. Politično je ta zbor pomemben, ker se je demokratska stranka v Sloveniji spojila z ostalimi demokrati v državi. Demokratska stranka je močna stranka, brez katere je večina vlade nemogoča, če se politično stranke ne grupirajo drugače, zlasti pa, če se cepi radikalna stranka. Podcenjevanje v političnem boju te stranke ne moremo, ker je precej velika in izrazito meščanska. Zbor je sprejel več resolucij: proti plačarini, proti direktnim davkom, za organizacijo obrtnikov in kmetov. Govorili so tudi o organizaciji nameščencev in delavcev, kar se pa seveda ne bo obneslo, ker ima stranka pač drugačne interese, kakor mali obrtnik, mali kmet in delavec. Iz vsega tega je razvidno, da se vrši pred nami konsolidacija močne, delavskim interesom nasprotne stranke, močne zlasti zaradi tega, ker sedi z radikalci v vladi. O tem zgodovinskem zborovanju demokratske stranke bo prav važno, da izpregovorimo o priliki več, ker je načelno podalo pravce, o katerih ne smemo molčati.

+ Njeno maščevanje. Na zaključni seji kongresa italijanske socialistične stranke je bilo po končanem glasovanju prebrano pismo III. internacionalne, ki so ga komunistični odposlanci za vsak slučaj nosili pripravljene v žepu in v katerem stoji zapisano, da se italijanska socialistična stranka, ker

je zavrgla Lazzarijevo (ekstremistično) resolucijo, končno izključi iz komunistične internacionalne. To je sicer hud udarec za tiste italijanske sodruge, ki so še vedno upali, da utegne priti do zedinjenja z Mosko, in ima za posledico lahko še kak majhen razkolček, vendar pa je čisto gotovo, da za celotno stranko nima velikega pomena. Pismo bo povzročilo, da se bodo notranje razmere v stranki ojačile in da pojde 80 odstotna večina italijanskega proletariata odslej svojo jasno začetno pot. Ta pot je izražena v takt, načelih, ki so jini skoro vsi glasovi na kongresu izrekli zaupnico: Nobenega razkola več, vsaj ne razkola s strujo (Turatijev), ki hoče izriniti vsa manjša sredstva, tudi tzv. „legálna“, da čim bolj izboljša delavski položaj, ki zida tudi za sedanost in ne samo doprinese žrtve za prihodnost. Stranka ne pojde v vlado, pač pa se bo energično udeleževala v parlamentu in v parlamentarnih odsekih, katerim so vlade končno le izvrševalni organ. Socialisti ne bodo vladam ovirali izvrševanja delavstvu koristnih reform, nasprotno, do takih reform jih bodo s svojo močjo prisilili. In ko bodo socialistični delavci enkrat imeli absolutno premoč, tedaj bo prišel čas, da iztrgajo državo iz krmilo kapitalističnega režima iz njegovih rok.

+ Četrta obletnica ruske revolucije se bo z ozirom na slabi gmetni položaj vršila v skromnih mejah. Uradni sovjetski krogi bodo ob tej priliki prepovedali vse manifestacije.

+ Neumna je vest, ki jo te dni pri našajo meščanski listi, češ, da je sovjetska vlada s Poljsko sklenila tajni dogovor, po kateri bi zadnja izročila kakih 15 voditeljev protirevolucijskih vodij, med njimi Savinko.

LISTEK.

H. Mann — Ivan Albreht: SIROMAKI.

Roman. (Dalje.)

„Tako je!“ so rekli, in vseskrizem je nastalo brnenje, rahlo pritrjevanje, polizrečem glasovi vere. Na poti smo, pravici nasproti — pa da vidiš vsak dan bolj, kako je dolga, štetji so dnevi bogatih. S tem, kar nas oni stanejo zdaj, bomo obogateli mi sami, vsi. V značilnih sobanah bomo skupno uživali svojo dobro hrano, in stroji, ki so naši, bodo delali za nas. Če ne bi bilo tako, čemu potem ne pijančujemo, ne vamljamo.

Tega ne počenjamo zato, ker smo razumnější od njih. Prosto lahko dilhamo, tako, popolnoma prosto, sredi našega duševnega ozračja; kajti pri nas je razum in bodočnost. Vas tam pa je zaslepila posest, niti tega ne veste več, kaj imate v rokah. Kdo izmed vas zna ceniti znanje, duha, tako kakor mi? Pozabili ste nanj, v svoji maščobi. Mi, mi pojmuemo, da je on tisti, ki obvlada svet, in da je tudi on spet vaš cilj. Vsaka knjižnica, ki si jo ustvarimo ali iztrgamo vaši skoposti, je

znamenje ob naši poti navzgor in vašega pogina znak.

Dinkl, ki je bliskoma planil s svojega sedeža, je vzklilnil: „Najbolj pa me veseli le tistih stotisoč mark, ki jih mora dati za našo knjižnico!“

In vse je vriskalo od veselja ob takšnem porazu generalnega direktorja. Bojev je seveda še treba zaradi uprave knjižniške; kajti po pravih glasujejo tudi uradniki glede nakupa knjig, in ti zavirajo, kolikor je le mogoče, sprejem strankinih spisov. Herbersdorfer se je muzal z globokim zadoščanjem. Izza včeraj je že imel „Kapital“, skrbno zaklenjenega v svoji sobi.

Balrich ga je motril, njegov ubogi, skorjasti obraz, ki je bil videti zakrknjen in o katerem se je zdelo, kakor da živi za svojimi velikimi očali v vednem naporu in bojazni, če se morda slednjic ne odpre, ne izpregleda in ne doume, ta junaški, zamen se boreči obraz. „Tako je z nami,“ je čutil Balrich. „Pre-slabi smo, čeprav smo na videz močnejši. Knjige, ki bi mogli z njimi premagati izkoriščanje in bedo, leže po naših predalih, mi pa posedamo tu, izčrpani v hlapčevanju celega tedna in brez pripomočka, da bi se naučili rabiti svoje orožje. Ako pa kljub temu pride kdo izmed nas do tja, da spozna znanstvena dela,

otrokrom svojim radi tega ne more ničesar olajšati. Kjer smo, tam ostanemo. Glejmo torej, da užijemo srečo, ki nam jo dovolji siromaštvo!“

Tu se je domislil, da ga pričakuje dekle — njegovo dekle, če hoče. Ali pa hoče, in ali mora biti ta? Brez naglice je vstal, je stopil še k nasprotni mizi, skoro bi bil prisedel tam — in ko je nato prispel venkaj, je stalo tam pri pokopališkem zidu dekle. Nekoliko sklonjeno je stalo tamkaj, zavito v svojo rjavuro, kot da čaka že dokaj časa, in zagledala ga je šele, ko je bil že čisto blizu.

„Tilda!“ je zaklical vedro, ona pa mu je pokazala obraz, ki je bil poln jada. Ali on je stopal tako čil nasproti, korenjaški, poln moči in krepak, tako stavost je prihajal, s temnim šopom las izpod čepice, da se mu je nazadnje le nasmehljala nasproti.

„Ali si že bila notri?“ je vprašal zamolko in je pokazal na pokopališka vrata.

Prikimala je. „Moja mala ima vse, kar potrebuje. Da bi tudi midva imela to!“

„Tega ne govori,“ je zahteval; in nežneje: „Greva še enkrat noter?“ Ker je odmajala z glavo, ni silil. To le žalosti, in kaj nimata oba več pred seboj nego za seboj? „Pojdiva odot!“ je rekel odločno, jo je prijel za roko in je stopil hitreje. V senci

zidu, s katerega je viselo grmičje, se je stisnila k njemu: krepki boki, polna prsa, a zraven tega shujšani obraz, ki se je plaho oziral vanj.

Kraj zidu je takoj potegnil veter. Balrich je skrbno zavil Tildo. Sele sušec; prazno polje v somraku, onadva pa počasi stopata med lužami. Na desnii stoji med suhim drevesci vile, imenovane delavske vile; stanujejo pa v njih skoro sami uradniki. Kot delavec mora biti človek že posebno dobro zapisan. „Jauner bo prišel vanje, midva ne.“

Ker sta bila radi mlakuž zdaj ločena, zdaj spet skupaj, sta jela računati. Balrich je imel dva mlajša brata; eden je bil še šoloobezčen, drugi nič plačan. Tildina mala ni več v nadlego, je rekel Balrich. Samo še mati, preslaba za delo, bremeni na njej. „Če bi tega ne bilo,“ je dejal v neodoljivi želji, da jo obvaruje, „ti sploh ne bi smela delati nič več, sirota, jaz pa za dva.“

Nato se je ozrla vanj, trpko in nezaupno, in z nekšnim višjim, ostrejšim glasom je rekla, da ne potrebuje ničesar in da ji je mati prav tako malo v nadlego, kot ji je bil preje otrok. „Ti bi gotovo rad, da bi tudi ona že ležala tu zunaj!“

(Dalie prih.)

va, Poljaro, Balakovića in druge. Sovjetska vlada je za to uslugo baje obljubila, da s svoje strani izpolni sklepe riške mirovne pogodbe. To je zopet eden običajnih blafov meščanskega tiska, ki hoče na vsak način javnosti vbiti v glavo mnenje, da nima sovjetska vlada drugega posla razen tega, da stika po protirevolucionarnih banditih. Znano je n. pr., da je prišel Boris Savinkov že pred časom po odkritem boju v boljševiske pešči, ki so ga obsodili, ker je v svoji buržoazni megalomaniji onemogočil mirni razvoj in konsolidacijo ruske socialistične republike.

Najnovejše.

SODRUG DR. L. PERIČ PO-TRJEN.

Na včerajšnji seji ministrskega sveta je notranji minister Sv. Pribičević predložil v podpis ukaz o potrditvi dr. L. Periča za ljubljanskega župana.

ZAKONODAJNI ODESK.

LDU. Belgrad, 17. okt. Na seji plenarna zakonodajnega odbora, ki se je vršila dopoldne, so razpravljali o uredbah tretje sekcije za narodno zdravstvo. Sprejeta je bila uredba o zdravnikih specialistih. Pri uredbi o izročevanju mrlčev anatomičnim inštitutom se je razvila dolga debata. Uredba iz leta 1919. se je popolnoma tako-le: Zdravniki, ki se prepričajo s tem, da v bolnici zahtevajo plačilo za svoj posel, se bodo kaznovali po določbah državljanjskega zakona, ako stvar ne spada pod kazenski zakon.

100 KRON = 1.85 FRANKA.

LDU. Curih, 17. okt. Devize: Berlin 3.20, Holandija 175.25, New York 532, London 20.55, Pariz 38.60, Milan 20.60, Bruselj 38, Kodani 100, Stockholm 121, Kristianija 64, Madrid 69.50, Buenos Aires 172.50, Praga 5.70, Varšava 0.12, Zagreb 1.85, Budimpešta 0.77, Bukarešta 3.85, Dunaj 0.27, avstrijske krome 0.21.

DELITEV GORENJE ŠLEZIJE.

LDU. Nauen, 17. okt. »Vossische Zeitung« poroča po »Matinu«, da bo Poljska dobila vsled odločitve o razdelitvi Gorenje Šlezije 81% promogovne produkcije in vse rudnike cinka.

LAKOTA V RUSIJI

LDU. Moskva, 17. okt. Ljudskemu komisariatu za prosveto so došla nastopna žalostna poročila o položaju otrok na ozemlju, kjer vlada lakota. V raznih mestih ob Volgi so skočili starši s svojimi otroki v reko. Mnogo staršev je zadavilo svoje otroke, da bi jih rešilo trpljenja po gladovanju. Mnogo otrok je pobegnilo v gozdove, kjer se žive ob koreninah. Otroški domovi imajo že sedaj trikrat toliko otrok, kakor bi jih smeli po prvotnem načrtu sprejeti. Število otrok, zapuščenih od svojih staršev, raste od dne do dne. Za evakuacijo otrok z glavnega ozemlja je ljudsko poverjeništvu za prosveto odobrilo 28 milijonov rubljev. Četrtnina te vsote je bila že vročena. Število stradajočih otrok v tatarski republiki znaša nad en milijon. Od teh otrok se prehranjuje 200.000 z ameriško pomožno akcijo, 70.000 pa jih preskrbuje država. Dolej je obolelo 200.000 ljudi zaradi lakote, med temi jih je 10.000 umrlo.

PRED ŽELEZNIČARSKO STAVKO V AMERIKI.

LDU. Chicago, 15. okt. Zveza železniškega osebja in železniških premikavec je bila pozvana, naj

stopijo v splošno stavko, ki se prične dne 30. oktobra.

LDU. Washington, 15. okt. Predsednik Harding je povabil k sebi člane odbora železničarske zveze, ki zastopajo interese zveze v javnosti, da bi se z njimi posvetoval o grozeči železničarski stavki.

LDU. New York, 15. okt. 90% železničarjev je glasovalo za stavko, da bi protestirali proti zmanjšanju mezd.

Dnevne vesti.

Stanovanjska kriza in stanovanjska komisija. Glasom člena 12. pravilnika, ki se glasi: okrajni glavar kot načelnik stanovanjskega oblastva imenuje svojega namestnika izmed uradnikov glavarstva. Prisednik (namestnik) stanovanjskih oblastev I. stopnje imenuje na predlog pristojnega stanovanjskega oblastva poverništvo za socialno skrbstvo v Ljubljani. Pri tem naj se upoštevajo upravičene želje krajevnih stanovskih in strokovnih organizacij, hišnih posestnikov in najemnikov. Število prisednikov je določiti po krajevni potrebi in obsegu stanovanjskega okoliša (okrajnega glavarstva); vendar morajo biti v enakem številu zastopani hišni posestniki in najemniki. K temu členu bi ne imeli nič pripomniti, če bi se praktično izvrševali. V Celju imamo okrog 3000 strokovno organiziranih delavcev, ki so obenem najemniki, ter so poton strokovne organizacije (najemn. org. še ne obstoja) predlagali štiri člane, dva prisednika in dva namestnika. Ko se je stanovanjska komisija sestavila so bili imenovani štiri prisedniki hišni posestniki za gospodarje in en član, s. Leskoček, kot prisedniški namestnik, dalje en sodnik ter podžupan nar. socialce Zabkar kot prisednik, dasi ne obstoja strok. org. NSS v Celju. Zadnji je penzioniran železničar na dopustu. Ker je po členu 13. uredbe predpisano, da se volijo stanovanjski nadzorniki (nadzornice), ki preiščejo stanovanje. Ta posel pa opravlja gospod Zabkar jako strankarsko. Stanovanjska oblast se opozarja, da postavi dva ali tri nadzornike za pregledovanje stanovanj. Najemniki se opozarjajo, da so uradne ure za stranke od 6. do 7. ure zvečer v delavskem tajništvu.

Enketa proti draginji se je vršila včeraj pri deželni upravi za Slovenijo. Na enketi so bili najrazličnejši zastopniki gospodarskih in strokovnih organizacij, ki so ventilirali draginjsko vprašanje vsak s svojega stališča.

Dobro svet. Iz vrst ljubljanskih davkoplačevalcev smo prejeli naslednji dopis: »Finančna uprava si lomi glavo, kako priti do dohodkov potom davkov, ne da bi se zamerala eni ali drugi kasti državljanov. Z ozirom na to, da teka po Ljubljani nebroj psov — večinoma luksurijskih — bi svetoval finančni upravi — ako spada to v nie delokrog — naj obdaci lastnike psov vsaj za toliko, kolikor stane hrana za enega psa, kajti ako ima lastnik sredstva za vzdrževanje luksurijskih psov, ima gotovo tudi ravno toliko odvečnih sredstev v svrhu plačevanja davka, Davkoplačevalec.«

Kako se delajo profiti, Mariborski »Tabor« piše, da je g. Pesek prodal svoj premoženik pri Ljutomeru, katerega je pred nekaj meseci kupil za 600.000 K, nekemu Hrvatcu za 3.000.000 K. Še za vojne bi nam bilo kaj takega neumljivo...

Prošnja. Učiteljski zbor deške in dekliške meščanske šole v Trzinu je sklenil, da najame za nabavo in prireditev otroškega gledališkega odra v šolski telovadnici na naslov »Šolarska Akademija« posojilo v znesku 20.000 K. Za posojilo jamčijo člani učiteljskega zbora po številu 10 in se vrne najkasneje v treh letih. Tem potom se obrača učiteljski zbor na javnost, zasebnike in denarne zavode, z vljudno prošnjo, da stavijo ponudbe in pogoje za posojilo. Zadeva otroških gledaliških odrov je eminentno vzgojnega pomena, zato pričakuje učiteljski zbor z vsjo gotovostjo, da se prijatelji šole odzovejo. V ta namen se sprejemajo tudi darila in se imena darovalcev objavijo v časopisih. — Ravnateljstvo.

Kulturne delavce in zastopnike kulturnih zavodov in društev vabimo na sestanek v četrtek dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne v prostorih Slovenske Matice v Ljubljani, Ugresni trg št. 7, da zavzamemo stališče glede nameravani odpravi medicinske in tehniške fakultete na vseučilišču v Ljubljani. — Društvo slovenskih leposlovcev.

Abiturlentski tečaj drž. trgovske akademije. Predavanja na tem tečaju se prično v sredo 19. t. m. ob osmih zjutraj (Aškerčeva ulica 9 II na levo).

Petindvajsetletnica Dobrodelnega društva tiskarjev. V nedeljo je slavilo to društvo svojo petindvajsetletnico na jako lep način. Dopoldan se je vršilo slavnostno zborovanje zvečer pa veselica z jako lepim vzporedom. Predsedniku O. Planincu je članstvo podarilo spominski dar. Planinec je namreč predsednik tega društva 25 let, g. Ant. Štrekelj pa blagajnik 21 let. Društvo ima namen podpirati člane v najnujnejši potrebi. Ves čas poslovno dobe je imelo društvo 248 odborovih sej, 27 zborovanj in nad 20 prireditev. Tudi mi želimo društvu, ki so ga ob tem slavlju počastili delegati iz Zagreba in brzojavno z Dunaja, Sarajeva in Belgrada, najlepšo bodočnost.

Siv klub in drap (rijav) površnik je bil zamenjan na zabavnem večeru društva tiskarjev v »Unionu«, dne 10. t. m. Dotični gospod se naproša, da ga odda g. I. Zormanu v opernem gledališču.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah Drž. posredov. za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 2. do 8. oktobra 1921 dela 208 moških in 122 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 205 moških in 100 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 302. Dela iščejo: Pisarniške moči, kovinarji, rudarji, peki, mlinarji, mesarji, natakarji, natakarice, trgov. sodrušniki, prodajalke, strojniki, kurjači, dninarji, dninarice, krojači, šivilje, gozdni čuvaji, bol. strežnice, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: mazarji, krojači, čevljarji, zidarji, tesarji, vinčarji, kleparji, kolarji, šivilje, pisarn. moči, kuharice, služkinje, vajenci, vajenke itd.

Kulturni vestnik.

Naročajte družinski »Kres«.

Uprava družinskega lista »Kres« nanažnja, da ima v zalogi še nekaj izvodov I. in 2. štev. kulturnega mesečnika »Kres«. Kdor hoče imeti cel letnik najboljšega in najvišje stremčega slovenskega kulturnega mesečnika »Kres«, naj ga hitro naroči v upravi na Aleksandrovi cesti 5 v Ljubljani, ker se bodo nadaljne številke tiskale samo v tolikih izvodih, kolikor je vplačanih naročnikov. Zato ne pozabite naročiti »Kres«.

Slikarska šola »Probuša« v Ljubljani. Šolsko leto se je že pričelo z rednim poukom na Tehniški srednji šoli, v kateri se poučujejo vsi potrebni akademski predmeti. Sledeče predmete poučujejo gg. profesorji: portret po naravi in akt ter draperija (kostime) in anatomijo akad. slikar in voditelj šole Franjo Sterle, narodne kompozicije akad. slikar Maksim Gaspari, risanje po naravi in nar. ornamentiko prof. Cigoj, modeliranje akad. kipar Bernekor, grafika prof. Šaša Šantel, perspektivo akad. medajler prof. Ant. Sever, arhitektonsko oblikoslovje lng. arh. prof. Rado Kregar, umetno zgodovino prof. Pavle Lagarič in o splošnem fotograficnem znanju prof. Fr. Vesel. Šola je v programu tako-je sestavljena: 1. višji oddelek za obiskovalce višje izobrazbe (predpogoj skušnje za sprejem), v katerem dobe pravo akademično izobrazbo; 2. srednji oddelek za one, ki hočejo dobiti zadostnih direktno v umetnosti in jim omogočiti vstop tudi v višji oddelek; 3. tečaj za gospode in dame, kjer dobe zadostno splošno izobrazbo v umetnosti. Za kuratorji so izvoljeni sledeči gg.: prof. in arhitekt Plečnik akad. kipar prof. Repič in akad. slikar prof. Stern. Vpisovanje in sprejemanje v to šola je mogoče le še v posebnih slučajih, ker je že zadostno število slučajev, kakor

navadno na Tehniški str. šoli pri voditelju šole akad. slikarju Franju Sterletu. Tam se tudi dajejo natančnejša navodila.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Diskusijski večer v Spodnji Šiški bo danes ob 20. uri v bivši nemški šoli.

Iz strok. organizacije.

Lesni delavci pozor! Kljub večkratnim opominom v delavskih časopisih pri lesni tvrdki Ivo Čater pri Celju, Spod. Hudinja, ni prav nič boljše, nasprotno pa veliko slabše. Da se dela pri omenjeni lesni tvrdki mnogo več kot osem ur na dan, je že itak daleč okrog znano, in ta gospod niti ne misli na osemurni delavnik. Pač pa zmeša tega all onega, ki pride k njemu, da podpisše pogodbo, ne da bi vedel za kaj ali kako. Pri tem ga podpira eden izmed delavcev, to je g. Turin. Kljub temu, da ga je strok. organizacija lesnih delavcev izbacnila iz svoje srede, ga slednjč opozarjamo, da odneha s huiškanjem proti podružnici v Celju. Obzaluemo njega in njegove pomagače pri tvrdki. Kajti ubogo delavstvo si že itak ne ve pomagati, vrtega ga pa še moti njegov sotrpni, kapitalistov hlapec, da res ne ve, kam spada. Torej opominjamo vas vse lesne delavce, pri omenjeni tvrdki, da se enkrat zaveste ter pridete, kamor spadate, kajti edno s strok. organizacijo si morete pomagati v svojem obupnem položaju.

Kovinarji v Sloveniji se večinoma po vseh podjetjih nahajajo v pokretih. Podjetniki, kakor je opažati, pripravljajo atentat na plače in pogodbe, zaradi tega zaenkrat svarimo pred sprejemom dela v kovinskih podjetjih v Sloveniji.

Vsem delavcem in delavkam tovarne Pertinovič v Storah iskrena hvala, ker so mi pomagali v moji bolezn. — Leopold Pram.

Vestnik Svobode.

Dol. izobr. društvo Svoboda v Trbovljah priredi v torek dne 18. oktobra t. l. v v kino-dvorani g. J. Počtvavška

predavanje s filmom o tuberkulozi.

Predaval bo g. dr. Steinfelder ali pa medicine g. Mikič, oba iz Celja. Predavanje bo od 16. do 18. in vdruči od 18.—20. ure zvečer. — Vstop brezplačen. K obilni udeležbi vljudno vabi — odbor.

Društvene vesti.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 19. oktobra t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta šte. 12 prilično desno

Dopisi.

Celje. (K potrditvi župana celjsko-okoliške občine.) Veliko slavnost so priredili sodrugi krajevne organizacije Celje ob priliki potrditve s. Hrastnika županom občine

Okolica celjska v soboto 15. oktobra Okoli 300 sodrugov se je zbralo ob 7. uri pri Zelenem travniku. Korakali so z železničarsko godbo in bakljada na čelu v Gaberje do stanovanja s. Hrastnika. V kratkih in jedratih besedah je pozdravil s. Koren v imenu org. J. S. D. S. župana. Na njegovem domu se je še priključilo nadaljnih nešteti sodrugov, ki so manifestirali k občinski hiši skozi mesto na breg, kjer je že bila zbrana velikanska množica ljudi. Pevsko društvo »Naprej« je zapelo pesem osvobojenja duhov, na kar je sodr. Hrastnik govoril sledeči nagovor:

»Slavno občinstvo! 10. maja smo imeli volitve in danes je 15. oktober. Torej celih 6 mesecev smo čakali, predno so se nam občinska vrata odprla. Mirno in potrpežljivo smo čakali na reševanje volilnih aktov, dobro se zavedajoč, da nas ne čaka nič dobrega, temveč, da nas čakajo velikanske naloge. Omeniti moram, da sem prvi župan, ki pride iz delavskih vrst in pripadam tudi k stranki istega razreda. Zagotavljam, da je potrebno v občinskem gospodarstvu vsestransko in objektivno razsojati, tako da se bo omogočilo sodelovanje vseh strank. Mnogo nujnih in zelo kompliciranih in še do sedaj nerešenih nalog nas čaka, katerih se homo morali energično lotiti, če hočemo, da ustrezemo vsestransko zahtevam našega občinstva. Predvsem opominim na šolsko vprašanje. Vse svoje moči in vedenje bom zastavil, da bo to perečo vprašanje ugodno rešeno. Da pa bo ravno šola občino občutno obremenila, s tem bomo pač morali vsi računati. Zelo pereče vprašanje je oskrba občinstva z dobro in zdravjo vodo. Če hočemo izdatno pobijati vsako leto se ponavljajočo nam vsem grozečo epidemijo. Ravno isto pereče vprašanje je razsvetljava, ki nam bo delala mnogo preglavice. Ceste čakajo na popravila. Pri vsem tem pač ne smemo pozabiti tudi naših revežev. Mnogo enakih gospodarskih kulturnih in socialnih problemov, bomo lahko rešili bo dobri volji in resnemu sodelovanju vseh strank, ki so zastopane v občinskem svetu. Kakor rečeno: v skupni dobri in odkriti volji upoštevajmo demokratična načela. Imam upanje, da se bo lahko marsikaj dalo doseči, kar se nam še danes zdi nemogoče. — Veliko vam ne morem obljubiti. Ampak eno vam sigurno obljubim: da bom pošteno in vestno služil vsem nalogam, ki me čakajo. Od ljudstva sem izvoljen in ljudstvu hočem biti odgovoren.«

Železničarska godba je nato zagrala delavsko himno, s katero so vsi navzoči zapeli. Potem so sodrug odkorakali na Zeleni travnik, kjer so se v redu razšli.

Iščejo se:
čevljarški delavci,
1 spreten ščipač (Zwicker), 2 večča samostalna prirezovalca (Zu. chneider), samca. Stanovanje zagotovljeno. Nastop takoj. Ponudbe na: AND. JAKIL, tvornica koža i cipela, Karlovac, Hrvaško.

Medić, Rakovec & Zankl,
prej A. Zankl sinovi.
Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana, d z o. z. Skladišče: Novisad.
Telefon 64. Brzjavni: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64.
Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinaj, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. »MERAKL«, Lak za pode. »MERAKL«, Linoleum lak za pode. »MERAKL«, Emajlni lak. »MERAKL«, Brunoline. Ceniki se začasno ne razpošljajo!

Na nižje cene! Na nižje cene!
VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju
ETERIA GUMIJEVI PODPETNIKI
VULKAN REANI
izdeluje
prvovrstne podpetnike.
Čisto domače podjetje!
Naročajte „NAPREJ“

Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
priporoča
najcenejši nakup
na debelo in drobno:
galanterijo, srajce, kravate, nogavice, moške in ženske, šolske; potreščine, jedilno orodje, žlice, vilice, aluminium, toaletno milo, ščetke za obleko, glavo, zobe in konje, čevljarско orodje rinčice, dreto, sukanec. Istotam se dobe najboljši ŠIVALNI STROJI za rodbinsko in obrtno rabo, vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, NA DEBELO doli za kolesa in šivalne stroje, igle, olje itd. : : :
Odgovorni urednik: Maks Žagar.